

Leerplandoelen

Kinderen herkennen in profetische mensen het beeld van een God die met mensen begaan is. Dat houdt in dat ze ...

- in de levensgetuigenis van mensen als Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Mgr. Oscar Romero, missionarissen ... verkennen in welke omstandigheden zij hun levenskeuze gemaakt hebben;
- begrijpen waarom mensen die ingaan op Gods droom en roepstem als 'beeld van God' beschouwd worden.

Materialen

voor de leerlingen	voor de leerkracht	voor de klas	online
<ul style="list-style-type: none"> ▪ leerwerkboek: p. 94 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kopieerblad 1 t.e.m. 5: hdl. p. 407 t.e.m. p. 411 (1 portret voor elke leerling) ▪ magneten 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bordboek ▪ (cd 2 nr. 8) ▪ prentenset: prent 42 en 43 	

Tips

Zuster Jeanne Devos is iemand die je in dit thema eventueel een centrale plaats kunt geven. Zij kwam ook al aan bod in het thema 'Verantwoordelijkheid en engagement' eerder dit schooljaar.

Ga in de bibliotheek en op het internet op zoek naar meer informatie over de personen die in deze les aan bod komen. Voorzie eventueel enkele infoboeken in je klas.

Welke persoon uit deze les is voor jou het meest profetisch? Zijn er andere personen die voor jou meer betekenisvol zijn? Vertel er eventueel over aan je leerlingen.

Als je deze les aanschouwelijk wilt voorstellen, hang dan prent 42 met de wereldkaart op. Hang de naamkaarten met magneten bij de foto's.

Bij deze les kun je uitbreidingsles 3 'De roeping van Boeddha' laten aansluiten. Je vindt ze online.

Vooraf

- Lees de vijf teksten op de kopieerbladen. Zoek eventueel extra informatie over de geportretteerde personen op.
- Maak kopieën van de vijf kopieerbladen, zodat je de vijf 'portretten' evenwichtig kunt verdelen over je leerlingen. Lamineer de kopieerbladen, dan kun je ze nog jaren gebruiken. Geef elke leerling één portret en zorg ervoor dat de leerlingen die dicht bij elkaar zitten elk een ander portret hebben. Zet vervolgens vijf leerlingen met verschillende portretten bij elkaar in een groep.
- Schrijf de namen van de profetische mensen – Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Moeder Teresa, Don Bosco, Bisschop Romero – op een A4-blad en lamineer het. Knip de stroken uit zodat je naamkaartjes hebt. Hang de naamkaartjes bij de foto's op de wereldkaart (prent 42). Baseer je op de prent voor de ideale grootte.

Inleiding: profetische mensen over de hele wereld

bordboek
prentenset:
prent 42

Toon de prent met de wereldkaart en de foto's of projecteer ze in het bordboek. De leerlingen vertellen wat ze zien. Op de wereldkaart staan vijf foto's van de profetische mensen waarmee de leerlingen in deze les kennismaken: Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Moeder Teresa, Don Bosco en Bisschop Romero. Misschien (her)kennen ze sommige van de geportretteerde personen? Verklap in elk geval de namen nu nog niet.

hdl. p. 407 t.e.m.
p. 411

Verdeel de kopieerbladen met de vijf verschillende 'portretten'. Zorg ervoor dat iedereen één portret heeft en deel ze zo uit dat de leerlingen die dicht bij elkaar zitten elk een ander portret hebben. Geef iedereen eerst de tijd om zijn portret in stilte te lezen en de richtvragen voor de groepsbespreking door te nemen.

Je kunt de leerlingen een persoon laten kiezen aan de hand van de prent met de wereldkaart en de foto's. Ze kunnen dan kiezen op basis van de foto of het land of werelddeel.

Groepswerk

hdl. p. 407 t.e.m.
p. 411

Maak gemengde groepen van vijf leerlingen. Zet telkens vijf leerlingen met verschillende portretten bij elkaar. De groepsleden lezen om de beurt hun tekst aan elkaar voor en ze vertellen wat ze over die persoon weten aan de hand van de richtvragen. Geef de leerlingen voldoende tijd. Loop rond en begeleid waar nodig.

Verwerking op de prent en in het leerwerkboek

bordboek
prentenset:
prent 42
naamkaartjes
magneten

Kijk dan nog eens naar de prent met de wereldkaart en de foto's. Hang de prent eventueel op een magnetisch bord. Kunnen de leerlingen de geportretteerde personen juist benoemen? Hang de naamkaartjes met magneten bij de foto's.

leerwerkboek:
p. 94

Vervolgens nemen de leerlingen het leerwerkboek op p. 94. Ze maken de verbindings-oefening. Geef hen tijd om individueel te werken en verbeter daarna klassikaal.

Tot slot: Jeanne Devos

bordboek
prentenset:
prent 43

Om af te sluiten toon je de foto van zuster Devos uit de prentenset of in het bordboek. De leerlingen kennen haar uit het thema 'Verantwoordelijkheid en engagement'. Herhaal wat de leerlingen nog over haar weten.

- *Wie kent deze vrouw nog?* zuster Jeanne Devos
- *In welk thema maakten we al eens kennis met haar?* in het vorige thema / in het thema 'Verantwoordelijkheid en engagement'
- *Wat kun je nog vertellen over Jeanne Devos?* strijdt voor de rechten van het huishoud-personeel in India / kreeg verschillende onderscheidingen / is een Vlaamse zuster

bordboek
(cd 2 nr. 8)

Luister samen met je leerlingen naar het interview met Zuster Jeanne Devos.

Mahatma Gandhi

Eerbied voor alles wat leeft

Mohandas Gandhi werd in 1869 in India geboren als de zoon van een provinciegouverneur. Zijn moeder was een gelovige hindoe en voedde hem op met het principe van *ahimsa*. Dat betekent dat je geen enkel levend wezen pijn mag doen. Hij groeide op als vegetariër. Hij studeerde rechten, eerst in Bombay en later in Engeland.

Geweldloze strijd voor een onafhankelijk India

India was toen nog geen onafhankelijke staat, maar werd bestuurd door Groot-Brittannië. Gandhi voerde geweldloze acties om scholen en ziekenhuizen te bouwen en om de grote landeigenaren te dwingen tot landhervormingen. De Britse overheid reageerde scherp, maar Gandhi kreeg veel steun van de

bevolking. Rond die tijd kreeg hij de bijnamen *Bapu* (Vader) en *Mahatma* (Grote ziel). Gandhi streefde naar onafhankelijkheid voor India, maar altijd op een geweldloze manier. Hij voerde acties via burgerlijke ongehoorzaamheid. Zo riep hij de bevolking op om buitenlandse goederen te boycotten en bijvoorbeeld zelf kleding te weven. Toen de regering een hoge belasting op zout wilde heffen, riep hij alle mensen op om mee te trekken op een tocht van 400 kilometer naar de oceaan, waar ze zelf zout konden maken. De 'zoutmars' was een groot succes. Gandhi werd bij zijn acties enkele keren gevangengenomen en bracht een aantal jaren in de gevangenis door. Uiteindelijk werd India onafhankelijk. In 1948 werd Gandhi doodgeschoten door een radicale hindoe, terwijl hij op weg was naar zijn dagelijkse gebedsdienst.

Aan de slag!

1 Lees het verhaal.

2 Vertel aan de leerlingen in je groepje over deze persoon:

- a Wie is hij?
- b Wanneer leefde hij?
- c Welke belangrijke keuze maakte hij in zijn leven?
- d Waarom kun je hem profetisch noemen?
- e Duid op de wereldkaart aan waar hij leefde en werkte.

Nelson Mandela

Apartheid

Ken je het woord 'apartheid'? Het is een Nederlandstalig woord dat in bijna alle andere talen als leenwoord is overgenomen. Het woord komt uit het Afrikaans, een taal die verwant is aan het Nederlands en die gesproken wordt in Zuid-Afrika. Apartheid betekent dat de wet een scheiding maakt tussen blanken en zwarten. Het is een 'net' woord voor een situatie die helemaal niet zo mooi was.

Blanken en zwarten mochten tussen 1948 en 1990 in Namibië en Zuid-Afrika niet in dezelfde gebieden wonen. Zwarten kregen een 'thuisland' toegewezen: een dorre streek waar weinig of geen werk was. Blanken en zwarten gingen naar afzonderlijke scholen. Ze mochten niet met elkaar trouwen. Als zwarten in een of andere grote blanke stad werkten, werden ze daar als vreemdelingen beschouwd. Meestal was het zo dat de blanken de betere banen kregen toegewezen. De zwarten moesten bij banken en winkels de achterdeur gebruiken. Tegen dat systeem groeide veel protest, van mensen uit Zuid-Afrika zelf en uit het buitenland.

De lange weg naar vrijheid

Nelson Mandela werd geboren in 1918. Hij groeide op als zoon van een stamhoofd in een zwart dorp. Hij had het geluk om naar school te kunnen gaan en studeerde aan een universiteit voor zwarten. Hij werd advocaat. In de stad merkte hij hoe onrechtvaardig de zwarten in zijn land behandeld werden. Hij kwam op voor de rechten van de zwarten met toespraken en acties. Dat vond de blanke regering van Zuid-Afrika niet leuk. Daarom werd hij in 1964 veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf op Robbeneiland. Hij moest er stenen hakken en kreeg het zwaar te verduren. Maar hij hield er altijd de moed in. Zo werd hij een symbool voor de strijd tegen apartheid over de hele wereld. In 1990 werd Nelson Mandela vrijgelaten. Vier jaar later werd hij de eerste zwarte president van Zuid-Afrika. Sindsdien werd het apartheidssysteem officieel afgeschaft.

Allemaal samen

Nelson Mandela is geen blankenhater. Hij pleitte altijd voor verzoening en samenwerking tussen alle bevolkingsgroepen van zijn land. Alleen op die manier zou Zuid-Afrika een mooie toekomst tegemoet gaan. In 1993 kreeg hij de Nobelprijs voor de Vrede. Hij bleef president tot 1999. Daarna zette hij zich in voor de strijd tegen aids. Hij pleitte voor meer openheid over de ziekte, zodat ze beter kon bestreden worden. Toen een van zijn zonen aan aids stierf, kwam hij daar openlijk voor uit. Ook richtte Nelson Mandela een raad van wijze, oude mensen op, waarin tien onafhankelijke, ervaren wereldleiders zitten. Ze zetten zich in om wereldwijd de vrede te bevorderen en aandacht te vragen voor de grote wereldproblemen. Sinds 2012 leeft Mandela in zijn geboortedorp Qunu, waar hij in rust en vrede wil sterven.

Aan de slag!

1 Lees het verhaal.

2 Vertel aan de leerlingen in je groepje over deze persoon:

- a Wie is hij?
- b Wanneer leefde hij?
- c Welke belangrijke keuze maakte hij in zijn leven?
- d Waarom kun je hem profetisch noemen?
- e Duid op de wereldkaart aan waar hij leefde en werkte.

Van Skopje naar Calcutta

Moeder Teresa werd in 1910 als Agnes Bojaxhiu geboren in Skopje in Macedonië. Ze groeide op in een Albanees katholiek gezin. Ze werd zuster en haar orde stuurde haar als lerares naar de stad Calcutta in India. Daar kwam Moeder Teresa in contact met grote aantallen arme mensen, die in uitzichtloze ellende waren verzeild geraakt. Ze stelde alles in het werk om hen te helpen. Haar geloof was haar steun om dat werk vol te houden.

Missionarissen van de naastenliefde

Moeder Teresa wilde een levend teken van naastenliefde zijn, net zoals Jezus. Ze stichtte een nieuwe zusterorde: de missionarissen van de naastenliefde. Samen met de zusters organiseerde ze hulpverlening voor de mensen in Calcutta die het meest getroffen waren: de vondelingen, de zieken en de stervenden. Ze konden rekenen op de nooit aflatende zorg en hulp van Moeder Teresa en haar zusters.

Erkenning

Overal ter wereld waren mensen onder de indruk van de liefde van Moeder Teresa voor haar armen. In 1979 kreeg ze de Nobelprijs voor de Vrede. Moeder Teresa stierf in Calcutta in 1997. In 2003 werd ze door paus Johannes Paulus II zalig verklaard. De zusters van haar orde zetten haar werk verder.

Aan de slag!

1 Lees het verhaal.

2 Vertel aan de leerlingen in je groepje over deze persoon:

- a Wie is ze?
- b Wanneer leefde ze?
- c Welke belangrijke keuze maakte ze in haar leven?
- d Waarom kun je haar profetisch noemen?
- e Duid op de wereldkaart aan waar ze leefde en werkte.

Don Bosco

Een arme boerenjongen

Giovanni Bosco werd in 1815 geboren in een klein dorpje in Noord-Italië. Zijn ouders waren arme boeren en zijn vader stierf toen hij twee jaar oud was. Zijn moeder hielp Giovanni om naar school te gaan en verder te studeren. Zo werd hij ondanks veel moeilijkheden priester. Giovanni was geen man die alleen maar van studeren hield. Hij speelde graag toneel of organiseerde sportwedstrijdjes om zijn vrienden te amuseren.

De zorg voor jonge mensen

Als priester leerde Don Bosco de situatie kennen van veel jongeren in de grote stad Turijn. Heel wat jongeren waren dakloos, ze hadden geen band meer met hun familie en woonden op straat. Zo werden ze soms kleine diefjes en ging het met hen van kwaad naar erger. Don Bosco probeerde hen op te vangen. Hij gaf echt om hen en wilde hen een kans geven om goede mensen te worden. Hij bouwde huizen waar de jongeren konden

wonen. Hij begeleidde hen en organiseerde scholing en vorming, zodat ze een betere kans op de arbeidsmarkt hadden. Hij onderhandelde ook met hun werkgevers. Op zondag zorgde hij ervoor dat er leuke activiteiten waren.

Een nieuwe kloosterorde

Don Bosco stichtte de orde van de Salesianen, die overal op dezelfde manier met jongeren ging werken. Hij raakte bevriend met Maria Mazarello, die gelijkaardige opvang organiseerde voor meisjes. Zo kwam er ook een orde van zusters van Don Bosco. Don Bosco stierf in 1888. In vele landen zijn er intussen scholen en groepen voor jongeren die werken volgens de principes van Don Bosco: zonder jonge mensen te veroordelen, met een groot hart voor jongeren, altijd op zoek om het beste in mensen naar boven te halen. In 1934 werd Don Bosco heilig verklaard.

Aan de slag!

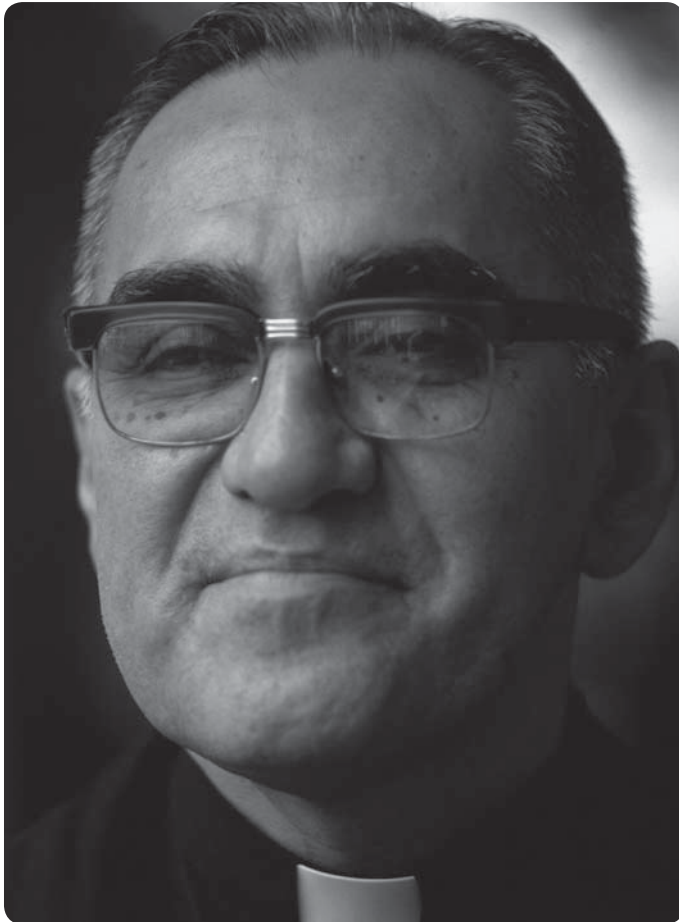
1 Lees het verhaal.

2 Vertel aan de leerlingen in je groepje over deze persoon:

- a Wie is hij?
- b Wanneer leefde hij?
- c Welke belangrijke keuze maakte hij in zijn leven?
- d Waarom kun je hem profetisch noemen?
- e Duid op de wereldkaart aan waar hij leefde en werkte.

Bisschop Romero

Opkomen tegen geweld

Oscar Romero werd geboren in 1917. Hij leefde in El Salvador. Hij werd priester en later bisschop en aartsbisschop in de hoofdstad San Salvador. Hij zag hoe de regering van zijn land misbruik maakte van de macht. Tegenstanders werden door hen vermoord en armen werden onderdrukt. Zo stelde de regering de eigen belangen veilig. Iedereen die het aandurfde om kritiek te uiten, werd bedreigd en vermoord door de 'doodseskaders', groepen soldaten in dienst van de regering. Romero was niet bang om kritiek te hebben op de regering. Hij protesteerde tegen al het geweld dat ze gebruikten en tegen de schendingen van de mensenrechten. Heel wat priesters die bij de armen leefden, voelden zich gesteund door hun aartsbisschop. Door zijn inzet voor de armen werd Romero heel populair. In de kerkdiensten waarin hij voorging, zat altijd heel veel volk.

Niet bang voor bedreigingen

Romero kreeg steeds meer bedreigingen. De regering wilde dat hij zijn mond hield. Maar hij liet zich niet bang maken. Hij bleef opkomen voor de arme en rechteloze mensen van zijn land. In 1977 verliet hij zijn bisschoppelijk paleis om te gaan wonen in een ziekenhuis voor armen, tussen de arme mensen. Ook in het buitenland kreeg Romero erkenning voor zijn strijd. Hij verzamelde gegevens over onrecht en uitbuiting en liet die ook aan de paus zien. In 1980 kreeg Romero een eredoctoraat in Leuven. Een aantal weken later werd hij doodgeschoten terwijl hij de mis opdroeg in San Salvador. De doodseskaders van de regering waren daar verantwoordelijk voor. Nog steeds is Romero een bron van inspiratie voor wie ijvert voor meer rechtvaardigheid tussen arm en rijk.

Aan de slag!

1 Lees het verhaal.

2 Vertel aan de leerlingen in je groepje over deze persoon:

- a Wie is hij?
- b Wanneer leefde hij?
- c Welke belangrijke keuze maakte hij in zijn leven?
- d Waarom kun je hem profetisch noemen?
- e Duid op de wereldkaart aan waar hij leefde en werkte.